

MØNTEN

Medlemsblad for Frederikssund Møntklub

46. årgang

2023

Nr. 2

Kommende klubmøder i 2023

20. februar	6. marts	20. marts
3. april	17. april	1. maj

Mødested på Pedersholm Indgang A lokale S.75 kl. 19
Roskildevej 161, Frederikssund

Møntklubben's Bestyrelse

Formand: Helge Bojsen-Møller 40 45 85 05
e:mail: helge.moenten10@gmail.com

Kasserer: Leif Poulsen 40 42 26 75
Sparekassen Sjælland konto nr. 0523 132374

Ordinære medlemmer:

Svend Åbjerg 47 31 70 41
Ole Nilsson 24 20 65 21 e:mail: olenil@live.dk
John F. Nielsen 40 29 52 83
Peter B. Johansen 28 83 16 92

Redaktør: Peter B. Johansen - e:mail: peterbygballe@yahoo.dk

Indbetaling af kontingent kan foretages enten ved indbetaling til Møntens konto i Sparekassen Sjælland, se ovenfor, eller direkte til kassereren på MobilePay 40 42 26 75.

Anvisningssalg: Ved hvert medlemsmøde udbydes et antal numismatiske objekter ved auktion. Lister over auktionsemner og datoer findes inde i klubbladet. Eftersyn finder sted umiddelbart ved mødets start, og det er kun fuldgyldige medlemmer, der kan byde på foreningens auktioner. Det er ikke tilladt at byde på egne lots.

Ved hammerslag betaler køber 2 kr./lot og sælger afkræves et auktionsgebyr til foreningen på 5%, dog højst 200 kr/lot. Købte og solgte emner afregnes direkte med kassereren efter auktionen, eller efter aftale.

Brevbud modtages ved indtelefonering til formanden.

Formands Januar ”BRØL”

GODT NYTÅR

Bestyrelsen ønsker jer alle godt Nytår og et fint mønt år.

I 2022 mødte ”De raske svende op hver gang”. Vi kunne dog godt ønske os flere af slagsen! Men alle der kom, havde nogle dejlige timer hver anden mandag.

I et forsøg på at bedre lidt på mødedeltagelsen har jeg talt med Steen Rasmussen fra Frederiksværk Møntforening og inviteret dem til at besøge os på vores klubmøder. De er også en lille klub med få medlemmer, men Steen var meget positiv overfor mit tilbud og ville fortælle om det på deres førstkommende møde. Han vil om muligt også gerne invitere vores medlemmer til deres møder. Et tilsvarende tilbud har jeg givet til Lars Kilden fra Roskilde Møntsamlereforening, som dog mente det muligvis ville være svært at få medlemmerne ”ud af byen”. De har i øvrigt et lignende samarbejde med Køge Møntforening. Men nu får vi se, jeg har da forsøgt at få en form for samarbejde i gang.

Vi er blevet tilmeldt Dansk Møntforum, som er en interesseorganisation for danske møntklubber (moentforum.net), måske det vil kunne medvirke til at henlede opmærksomheden og stimulere interessen for vores møntklub. Desuden er foreningsoversigten for Frederikssund Kommune blevet opdateret med vores hjemmeside. Og hvis du har installeret en QR Reader på din Smartphone kan du nu scanne QR-koden vist på sidste side af dette klubblad og komme direkte ind på Møntens hjemmeside.

Som det er de fleste bekendt er det i år, at L.E. Bruuns Mønt- og Medaillesamling har været opbevaret i 100 år og har tjent som reserve for Den Kgl. Mønt- og Medaillesamling. Overholdes Bruuns testamente skal samlingen i 2023 bortsælges på offentlig auktion. Læs mere om L.E. Bruun og hans formidable samling af mønter og medailler inde i bladet.

Helge

Spørgsmål til klubmesterskab i MØNTEN forår 2023

Klubmøde den 9. januar

- A) Island har 7 møntværdier. De udkom indtil 1942. Men hvilket år udkom 10 og 25 aurar første gang? 1) 1922, 2) 1925, eller 3) 1926.
- B) Vi ved alle, at en del mønter blev præget i udlandet under krigen. Hvor mange af de islandske 7 møntværdier er præget mindre end to årgange i England? 1) 1 møntværdi, 2) 2 møntværdier, eller 3) 3 møntværdier.
- C) Hvilken af følgende danske mønter vejer mest? 1) 1 øre 1926, 2) 1 øre 1948, eller 3) 5 øre 1973

Klubmøde den 23. januar. Spørgsmål udsat til næste klubmøde.

Tidligere opnåede auktionspriser i 2023

<u>9. januar</u>				<u>23. januar</u>	
601	65	629	5	653	10
602	5	630	18	655	5
604	10	631	10	656	10
605	15	632	25	657	5
606	15	633	25	662	5
607	5	634	50	664	5
608	50	636	10	666	400
609	31	637	100	667	80
610	39	638	155	671	12
611	5	639	8	672	20
613	15	640	8	673	125
614	5	641	350	674	300
615	5	642	7	675	400
622	5	643	50	676	250
623	18	644	27	677	300
624	18	645	28	679	15
625	5	646	70	683	35
626	20	649	300	684	10
627	35	650	300	685	30
628	10			689	25
				690	20

Møntsalg - mandag den 20. februar

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kval.	Limit	Pris
751	Ole Danmark	1 øre	1891	1+	20	
752		1 øre	1897	1+	20	
753		1 øre, små hak i rand	1904	1+	10	
754		1 øre	1970	0-01	5	
755		2 øre	1897	1	10	
756		2 øre 4 stk.	1941,42, 43, 44	vk	5	
757		2 øre	1969	0-01	5	
758		2 øre	1970	0-01	5	
759		25 øre, sølv	1905	1	40	
760		1 krone, sølv	1875	1+	200	
761		1 krone	1925	1	30	
762		2 krone, sølv	1915	0-01	200	
763		2 krone	1947	1	15	
764		2 krone	1949	1	30	
765		2 krone	1951	1(+)	20	
766		2 krone	1954	1+	25	
767		2 krone	1956	1+	15	
768		2 krone	1957	1+	10	
769		2 krone erindringsmønt sølv Chr IX og Louises guldbryllup	1892	01-1+	175	
770		10 kr erindringsmønt sølv Margrethe og Henriks bryllup	1967	01-1+	60	
771		Årssæt 1977 "banksæt"	1977	0	10	
772	Schweiz	5 rappen	1971	1+	5	
773		1 franc	1968	1+	10	
774	Østrig	10 groschen 3 stk.	1965, 84,87	vk	5	
775	Østrig	1 schilling	1972	1	5	
776	Sverige	10 øre sølv	1945	1	5	
777		10 øre sølv	1948	1(+)	5	
778		10 øre sølv	1950	1+	5	
779		10 øre sølv	1953	1	5	
780		10 øre sølv	1954	1+	5	
781		10 øre sølv	1955	1	5	
782		10 øre sølv	1956	1	5	

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kval.	Limit	Pris
783	Sverige	10 øre sølv	1957	1	5	
784		10 øre sølv	1959	1+	5	
785		10 øre	1964 og 1970	1+ og 01	5	
786		10 øre 4 stk.	1980+81 +82+85	1+	5	
787	Danmark	1 øre HCN	1927	1+	5	
788		1 øre	1928	1+	5	
789		1 øre	1929	1+	5	
790		1 øre	1940	1+	5	

Møntsalg - mandag den 6. marts

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
791 Ole	Sverige	50 øre sølv	1950	1	5	
792		50 øre sølv	1953	1	5	
793		50 øre sølv	1954	1	5	
794		50 øre sølv	1956	1	5	
795		50 øre 4 stk.	1965, 67,68, 70	01-1+	5	
796		50 øre	1973	01	5	
797		50 øre 3 stk.	1978, 80,90	01 - 1+	5	
798		1 krone sølv	1944	1	5	
799		1 kroner 4 stk.	1969,70 72, 73	1+	5	
800		1 kroner 4 stk.	1976,77 78,79	1+	5	
801		1 kroner 5 stk.	1980,81 82,89 91	1+	5	
802 Helge	Danmark	5 øre, lille k.s. ved årstal, ridser på begge sider	1874	1-1+	60	
803		5 øre	1902	1+	150	
804		5 øre ubetydelig k.s.	1904	1+	400	
805		5 øre små k.s.	1906	1(+)	150	

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
806		½ RBS	1842	1-	30	
807		2 øre	1880	1-1-	50	
808		2 øre, små k.s.	1902	1+	20	
809		2 øre, små k.s. rids	1906	1(+)	35	
810		2 øre	1913	1+-01	450	
811		2 øre, små pletter revers	1923	1+	30	
812		10 øre	1907	1+	30	
813		10 øre	1910	1+	35	
814		10 øre, lille k.s.	1911	1(+)	250	
815		10 øre	1912	1+-01	60	
816		25 øre	1911	1-1+	50	
817		25 øre	1907	1	35	
818		2 krone	1897	1+	650	
819		2 krone, rensat	1899	1(+)	450	
820		2 krone	1876	1-	50	
821		500 krone Kongeskib	2008	0	550	
822		200 krone Marg. 50 års jub	1990	0	225	
823		200 krone Margr. 25 års jub.	1997	0	250	
824		10 krone Guld	1900	0-01	1900	
825		10 krone Guld, små k.s.	1909	1+-01	1900	
826		10 krone Guld	1917	01	1900	
827		10 øre	1874	1++	250	
828		10 øre	1875	1++	250	
829		10 øre	1889	01-0	450	
830		10 øre	1903	1-1+	25	

Møntsalg - mandag den 20. marts

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
831 Helge	Danmark	10 øre	1920	0	200	
832		10 øre, pletter	1922	1	150	
833		10 øre	1923	1++	4000	
834		10 øre	1947	1+	700	
835		½ skilling	1857	01	75	
836		1 skilling	1860	1+	30	
837		1 skilling	1856	1+	30	

Lot nr.	Land	Beskrivelse	År	Kvalitet	Limit	Pris
838		25 øre	1945	1(+)	20	
839		5 øre	1943	1	5	
840		25 øre	1874	0	1800	
841		25 øre, plet	1900	1	70	
842		25 øre	1904	0	500	
843		25 øre	1905	1(+)	100	
844		½ og 1 skilling	1838 og 1818	var	40	
845		½ skilling, puds	1771	1	40	
846		½ skilling, puds	1751	1-	20	
847		1 øre	1883	1+	125	
848		1 øre	1875	1++	175	
849		1 øre, pletter små hak	1878	1	200	
850		1 øre	1882	1++	300	
851		1 øre	1907	1-1+	20	
852		1 øre	1913	1+	10	
853		1 øre	1916	1+	20	
854		2 øre, små k.s.	1889	1-1+	40	
855		2 øre	1912	1-1+	15	
856		2 øre	1915	1+	25	
857		2 øre jern	1918j	1-1-	10	
858	Norge	1 krone seddel	1917	1+	10	
859	Sverige	1 krona seddel, plet i øverste højre hjørne	1916	01	15	
860	Danmark	1 krone seddel	1914	1	8	
861		1 krone seddel	1916	1+	15	
862		1 krone seddel	1918 I	1	12	
863		1 krone seddel	1920 S	1	14	
864		1 krone seddel	1921 N	0	60	
865		5 krone seddel	1942 H	1	8	
866		½ skilling, korroderet	1719	1	175	
867		2 rigsbankskilling	1818	1-1-	75	
868		½ skilling, puds/renset	1852	1	40	
869		½ skilling	1868	1+	25	
870		1/5 RBS	1842	1/1+	50	

L.E. Bruuns Mønt og Medaille samling

Lars Emil Bruun (LEB) (1853-1923) kom som 15-årig i handelslære i Holbæk med efterfølgende uddannelse på handelsakademiet. I 1883 startede han egen forretning med pakning af smør, en forretning som over årene blev kraftigt udvidet ved strategiske opkøb af konkurrerende virksomheder. Allerede som ung handelslærling var han begyndt at samle, og da hans virksomhed tilførte ham de fornødne midler, voksede hans samling til at blive en af de største privatsamlinger af danske, norske, svenske og engelske mønter og medaljer. Kronen på sin samlervirksomhed satte han 1922, kun ca. 1 år før sin død, ved at købe grevskabet Brahesminde møntsamling for den nette sum af 140.000 kr, hvilket i 2011 nutidskroner ville svare til lidt over 4 millioner kr. Nogle år før og umiddelbart efter hans død bortauktioneredes dog dele af hans samling (1). Den resterende hovedsamling af mønter, medaljer og pengesedler fra Danmark, Norge, Sverige, Slesvig og Holsten og det dertil hørende numismatiske bibliotek skulle ifølge LEBs testamentariske bestemmelser i hundrede år danne reserve for Den kgl. Mønt- og Medaillesamling og blev deponeret på Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot indtil 2011, hvor den blev flyttet til Nationalbanken. ”Hvis Samlingen ikke 100 år efter min Død har fået den forudsatte Anvendelse, skal den bortsælges ved offentlig Auktion og Provenuet tilfalde de Personer, der er mine Efterkommere i lige Linje” (2, 3, 4).

I 1928 nogle år efter Bruuns død blev hele hovedsamlingen, der omfattede ca. 18,000 objekter, katalogiseret af H.H. Schou, G. Galster og H. Lyng og udgivet i et digert værk på 622 sider (5).

Summarisk starter samlingen med 1,179 anglo-saksiske vikingemønter fra perioden 1016 til 1042 primært Knud den Store katalogiseret efter Hildebrand (6). Herefter følger, ud over en guldrakteat fra folkevandringstiden, 1,588 danske vikingemønter fra perioden ca. 940 til 1241 katalogiseret efter Hauberg (7, 8). Middelalderen er repræsenteret af 988 mønter fra tidsrummet 1241 til 1448 katalogiseret efter Hauberg (9) og Mansfeld-Büllner (10). Rigsrådet (1448) og de oldenborgske og glückborgske konger 1448-1923 er repræsenteret af 4,735 mønter katalogiseret efter Myntbeskrivelsen (11) og Schou (12) med henvisninger til Bille-Brahe (13) og Guildals (14) samlinger.

Dansk Ostindien (dvs Trankebar) omfatter 337 mønter dækkende perioden 1647 til 1845. Af norske mønter 995-1918 findes 2,288 stykker og af svenske mønter 995-1921 findes 2,709 stykker herunder en del plademønter. Visby 1340-1440 er opført separat med 54 stykker. Slesvig-Holsten 1325-1869 afrunder afdelingen med mønter med 1,307 stykker.

Danske medailler og tegn består af 1,874 stykker. Norske medailler efter 1814 af 242 stykker. Sverige er repræsenteret af 1,407 medailler og poletter. Slesvig-Holsten inklusiv tyske krigsmedailler af 72. Endelig findes et mindre, men ikke uinteressant, afsnit med pengesedler i alt 329 stykker. Samlingen afsluttes med et bibliotek indeholdende 1,832 numismatiske bøger samt en oversigt over de mønter L.E. Bruuns skænkede Den kgl. Mønt- og Medaillesamling som gave.

Samlingen har været udsat for en del blæsevejr. Specielt er fonden bag L.E. Bruuns Møntsamling blevet betydeligt kritiseret (15). Her skal blot nævnes, at de mange mønter, medailler, sedler og numismatisk litteratur ifølge fundatsen skal begæres bortauktioneret i 2023 såfremt testamentet respekteres. Det vil ansået tage ca. 30-40 fulde auktionsdage ved en omsætning af 500-600 objekter per dag (af 8-10 timers varighed). Hvilket eller hvilke auktionshuse, der vil blive valgt til at afvikle denne spektakulære auktionsrække er mig bekendt endnu ikke truffet.

Selvom samlingen blev katalogiseret for snart 100 år siden, forestår der et stort arbejde med at forberede samlingen til auktion. Der skal tages billeder for præsentation i auktionskataloger, alle vikinge- og middelaldermønter og medailler er ikke kvalitetssat, det skal gøres. Ved den øvrige kvalitetsvurdering er der anvendt en ældre skala (0, 1, 2, 3) jf. Flensborg (16), som skal bringes up-to-date. Nye kataloger har set dagens lys, f.eks. Galster (17), Hede (18), Sømod (19), Sieg (20) og MEM (21, 22) for blot at nævne nogle af de danske.

Samlingen blev i 2011 ved en løseligt sat forsikringsvurdering estimeret til at repræsentere en værdi på omkring 350 millioner danske kroner. Man kan spørge om markedet vil være i stand til at opsluge så mange kvalitetsmønter og - medailler til så mange hundrede millioner kroner på så kort tid. Men hvilken numismatisk event vi kan se frem til.

Redaktøren

Referencer

1. L.E. Bruuns Doubletaution 1925
2. Dansk Biografisk Leksikon
3. www.danskmoent.dk
4. Smør og Mønter af Ioann Bruun og Flemming Weye, 2006
5. L.E. Bruuns Mønt- og Medaillesamling og L.E. Bruuns Gave til Den kongelige Mønt- og Medaillesamling, København 1928.
6. Hildebrand, Bror Emil. Anglosachsiska mynt i svenska kongliga myntkabinettet funna i Sveriges jord. Stockholm 1881.
7. Hauberg, P. Myntforhold og Udmyntninger i Danmark indtil 1146. København 1900.
8. Hauberg, P. Danmarks Myntvæsen i Tidsrummet 1146-1241. København 1906.

9. Hauberg, P. Danmarks Myntvæsen i Tidsrummet 1241 til 1377 og 1377-1481, Årbog for nordisk Oldkyndighed og Historie 1884 og 1886.
10. Mansfeld-Büllner, H.V. Afbildninger af Danske Mønter fra Tidsrummet 1241-1377, København 1887.
11. Beskrivelsen over danske Mynter og Medailler i den kgl. Samling, København 1791.
12. Schou, H.H. Beskrivelse af danske og norske Mønter 1448-1814 og danske Mønter 1815-1923.
13. Lensgreve Bille-Brahes Samling af danske, norske, svenske og holstenske mønter.
14. Fabrikdirektør Joh. Guildal købte 1901 General C.T. Jørgensens Samling og solgte 1918 sin samling til L.E. Bruun. Fortegnelse over Guildals Samling i Numismatisk Forenings Medlemsblad III, side 177-310.
15. Mortensen, Morten Eske: Småskrifter for møntsamlere, www.grelbersforlag.dk
16. Flensborg, Peter. Numismatisk Leksikon side 182 spalte 2 nederst, Dansk Numismatisk Forening 1996.
17. Galster, Georg. Unionstidens Udmøntninger, København 1972.
18. Hede, Holger. Danmarks og Norges Mønter 1541-1814-1963 (senere udgaver til hhv. -1971 og -1977), København 1964.
19. Sømod, Jørgen. Det store projekt, Frederiksberg 2003-2012.
20. Siegs Møntkatalog og Siegs Seddelkatalog (flere årgange).
21. Mortensen, Morten Eske. Database over auksjonsudbud av dansk-norske medailler. Oslo 2013.
22. Mortensen, Morten Eske dansk-norske numismatiske bogsamling, København 2014.

Rigtige besvarelser i klubmesterskabet:

9. januar: A: 1) 1922, B: 2) 1 kr og 2 kr, C: 1) 1 øre 1926 (1.9 g)

Bygballe Coins

Køb – Salg – Vurdering

Danske mønter, medaljer og numismatisk litteratur

www.bygballecoins.com

Foreningen søger mønter, medaljer, pengesedler, poletter, spillemærker, litteratur og andet numismatisk materiale til vores kommende auktioner. Klik ind på foreningens hjemmeside via nedenstående link og udfyld formularen, som du finder under 'Mønter søges'. Du behøver ikke at være medlem af vores forening.

www.frederikssund-moent.com

Scan QR koden nedenfor med din mobiltelefon og kom direkte ind på Møntens hjemmeside

